

INFORMACE O CHARTĚ 77

ročník dvanáctý (1989) - č.10

uzávěrka dne 11.5.1989

*****	
Sdělení VONS č.996 (Věc F.Melichara postoupena národním výboru)	2
997 (B.Rosendorfová odsouzena k peněžitému trestu)	2
998 (K.Kastner a J.Rampich odsouzení pro přečin)	2
999 (Rozsudek věci ing.P.Dudra a J.Němce pravomocný)	2
1000 (E.Vidlařová pravomocně zproštěna viny)	3
1001 (Rozsudky nad L.M.Jirousem a J.Tichým potvrzeny)	3
1002 (S.Popelka pravomocně odsouzen)	3
1003 (D.Skála pravomocně odsouzen)	3
1004 (Národní výbor zastavil řízení proti S.Devátému)	4
1005 (Postihy V.Veselského)	4
1006 (H.Marvanová a T.Dvořák pravomocně odsouzení)	4
1007 (Policejní represe na 1.máje)	5
1008 (S.Devátý znovu ve vazbě)	6
1009 (R.Pánová stíhána za prvomájovou manifestaci)	6
1010 (Postihy za 1.máj v Trutnově)	6
1011 (Věc V.Peláka znovu postoupena národním výboru)	7
1012 (Jaromír Černý pokutován pro přestupek)	7
1013 (Případ manželů Kotrisových)	7
1014 (Jan Šubrt ve vězení za odmítnutí vojenské služby)	8
1015 (Pavel Kunert a Jiří Masáček ve vazbě)	8
1016 (Východočeští aktivisté podezřelí z přečinu)	9
1017 (Petr Uhl zajištěn na 48 hodin)	9
Čs.helsinský výbor Informačnímu fóru KBSE v Londýně	10
Prohlášení výboru na obranu Fr.Stárka - k 10.výročí vzniku Vokna	11
Stanislav Devátý versus Slušovice	12
Společnost za veselejší současnost	13
V samizdatu nově vyšlo	14
Krátké zprávy	
DI o cestovních pasech	14
Spor o inzerát v MF	14
Represe proti biskupu Korcavi	15
První máj v Mělníce	15
Rakouské odbory v Československu	15
Ohlasy na Dubčekovo interview	15
Nezávislí ekologové proti vodnímu dílu na Dunaji	15
Protifašistická demonstrace v Plzni	16
Vzpomínková slavnost na Bradle	16
Vzpomínka na Jaromíra Šavrdu	16
Dílo Václava Havla v Polsku	16
NMS oznamuje ...	17
Tomáš Hradílek píše Miloši Jakešovi	17
Represe ve Vrchlabí	17
Zadržení aktivisté	17
Odsouzení učitele	17
Skandální rozsudek v Trutnově	17
Petice mladoboleslavských občanů	18
Julius Tomín chce do Československa	18
Dialog NMS s SSM a armádou	18
Lidové noviny píší Adamu Michníkovi	19
Dopis Čs.redakce VIA Gazetě Wyborczej	19
Klatovští občané brání Jana Rampicha	19
Úmrtí Dominika Tatarky	19
Dopisy DI	19
Protestní petice za Václava Havla	19
Zachránka Albertov	20
Středisko MON se polepšilo	20
Havlíčková mládež	20
*****	

Informace o Chartě 77 vydává nezávislá redakční skupina signatářů Charty 77

Heřman Chromý, Podolí 2762, 276 01 Mělník

Pavla Palcoušová, Na Kampě 8, 118 00 Praha 1

Petr Uhl, Anglická 8, 120 00 Praha 2

Sdělení výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, který je čl. ligan pro lidská práva a členem Mezinárodní federace pro lidská práva (FIDH)

Všechna sdělení VONS jsou zasílána Federálnímu shromáždění. Jména a adresy členů VONS jsme zveřejnili ve sdělení č. 860

Sdělení č. 996 (Věc Františka Melichara postoupena národnímu výboru)

Jak jsme oznámili ve sděleních č. 997 a 995, byl od 20.2.1989 trestně stíhán František Melichar pro stěžování výkonu pravomoci veřejného činitele, protože 19.1.1989 opustil Václavské náměstí "nejméně až deset minut" po výzvě SNB. Dne 21.4.1989 postoupila vyšetřovatelka obvodní prokuratury JUDr. Jiřina Soukupová věc Obvodnímu národnímu výboru pro Prahu I k přestupkovému řízení.

V Praze 10.5.1989

*

Sdělení č. 997 (Barbora Rosendorfová odsouzena k peněžitému trestu)

Dne 26. ledna 1989 obvodní soud pro Prahu I v plném rozsahu zprostil viny herečku Barboru Rosendorfovou, žalovanou z trestných činů útoku na státní orgán a orgán společenské organizace (§ 154/2 tr.z.) a stěžování výkonu pravomoci veřejného činitele (§ 156 a) tr.z.), jichž se měla dopustit svou účastí na manifestaci 28. října 1988 na Václavském náměstí (viz sdělení č. 899 a 960). Městský soud v Praze však vyhověl odvolání prokurátora a vrátil věc obvodnímu soudu k novému projednání. Při hlavním líčení (několikrát odročeném) 6. dubna 1989 shledal samosoudce obvodního soudu pro Prahu I JUDr. Jan Šelohorský Barboru Rosendorfovou vinnou trestným činem útoku na státní orgán a orgán společenské organizace a uložil jí peněžitý trest ve výši 1500 Kčs. Rozsudek dosud nenabyl právní moci.

Pomineme-li samu absurdnost trestních postihů za uplatňování základního ústavního práva, je toto soudní rozhodnutí zvláště pikantní tím, že sice připouští, že účast Barbory Rosendorfové na nepovoleném shromáždění nebyla prokázána, současně ji však odsuzuje za výroky na adresu SNB, které měla na tomto shromáždění údajně pronést.

V Praze 2.5.1989

*

Sdělení č. 998 (Kamil Kastner a Jan Rampich odsouzení pro přečin)

Mladí plzeňští dělníci Kamil Kastner a Jan Rampich, kteří byli 28. ledna 1989 legitimováni a posléze zadrženi na náměstí Míru v Praze v souvislosti s ohlášenou a po zákazu odvolanou akcí nezávislých iniciativ (viz sdělení č. 909 a 983), obdrželi v březnu 1989 trestní příkazy od samosoudce okresního soudu v Plzni JUDr. Jiřího Sekaře. Jsou jimi shledáni vinnými přečinem proti veřejnému pořádku podle § 6 a) zákona o přečinech a odsouzeni k peněžitým trestům ve výši 1000 Kčs. Obvinění je naprosto nesmyslné již z té prosté příčiny, že toho dne k žádnému narušení veřejného pořádku nedošlo. Nicméně Kamil Kastner trest přijal, zatímco Jan Rampich proti němu podal odpor a věc tedy musí být projednána před příslušnými soudy.

V Praze 2.5.1989

*

Sdělení č. 999 (Rozsudek věci ing. Pavla Dudra a Jaromíra Němce pravomocný)

Rozsudek okresního soudu v Kroměříži z 9.3.1989, jímž byli ing. Pavel Dudr a Jaromír Němec odsouzeni pro tr. čin pobuřování za nezávislou publikační činnost, nabyl právní moci tím, že prokurátor a Pavel Dudr vzali zpět svá odvolání a Jaromír Němec podal odvolání opožděně. Tím začala běžet tříletá zkušební doba, na niž byli podmíněně odloženy tresty odnětí svobody - Pavlu Dudrovi 12měsíční trest a Jaromíru Němcovi 18měsíční. (O hlavním líčení a rozsudku viz sdělení č. 955, dále viz sdělení č. 486, 490, 519, 548, 577, 609, 864 a 913.)

Tím skončilo tři a půl roku trvající trestní stíhání dvou zlínských aktivistů, kteří byli spolu s dalšími postiženi rozsáhlou akcí Státní bezpečnosti z listopadu 1986, jejímž cílem bylo zlikvidovat katolický a občanský samizdat na Moravě.

V Praze 10.5.1989

*

Sdělení č.1000 (Eva Vidlařová pravomocně zproštěna viny)

Krajský soud v Brně, jehož senátu předsedal JUDr.Milan Staněk, potvrdil dne 2.5.1989 rozsudek městského soudu v Brně z 5.4.1989, jímž byla zproštěna viny ing.Eva Vidlařová, žalovaná z pokusu o trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí podle ustanovení § 171/1 trestního zákona. Byla stínána, protože se angažovala ve prospěch vězněného Petra Cibulky. Usnesením krajského soudu se stal zprošťující rozsudek pravomocným a stát bude povinen odškodnit Evu Vidlařovou za téměř tříměsíční vazbu.

Přestože se domníváme, že absurdita a neudržitelnost celého případu byly již od počátku zjevné a že tedy k vazbě a následnému soudnímu projednávání nemuselo vůbec dojít, vítáme toto spravedlivé rozhodnutí. V naší praxi se s takovými rozhodnutími setkáváme bohužel jen výjimečně.

V Praze 10.5.1989

*

Sdělení č.1001 (Rozsudky nad Ivanem M.Jirousem a Jiřím Tichým potvrzeny)

Dne 9.března 1989 odsoudil OS v Jihlavě Ivana M.Jirouse a Jiřího Tichého pro pobuřování podle § 100/1a trestního zákona k nepodmíněným trestům odnětí svobody na 16 měsíců v II.NVS a 6 měsíců v I.NVS. Trestného činu se měli dopustit tím, že ručili za pravost podpisů pod peticí upozorňující na justiční zločiny v posledních čtyřiceti letech a požadující nápravu poměrů v soudnictví a vězeňství. (Viz sdělení č.830, 836, 969, 934, 955 a 977.)

Krajský soud v Brně, jehož senátu předsedal JUDr.Vlastimil Hynek, zamítl dne 24.4.1989 odvolání prokurátora JUDr.Bajera i obou obžalovaných zamítl a rozsudek okresního soudu potvrdil. Obhájce JUDr.Machourek probral bod po bodu napadenou petici a dokázal, že nebyla v ničem prokázána její nepravdivost. Předseda senátu se ve zdůvodnění rozhodnutí omezil na tvrzení, že justiční zločiny padesátých let již byly úředně dostatečně objasněny a není třeba se k nim vracet.

Do soudní síně bylo vpuštěno asi dvacet přátel I.M.Jirouse a Jiřího Tichého. J.Tichý nyní očekává nástup výkonu zbytku trestu. Ivan M.Jirous bude při normálním průběhu vězněn do 20.února 1990. Jeho případ patří v současné vině soudních represí vůči občanským iniciativám k nejdražičtějším již proto, že Ivan M.Jirous tráví ve vězení osmý rok z posledních šestnácti let.

10.5.1989

*

Sdělení č.1002 (Slávek Popelka pravomocně odsouzen)

Senát krajského soudu v Brně za předsednictví Antonína Palánka potvrdil dne 27.4.1989 rozsudek městského soudu v Brně, jímž byl S.Popelka shledán vinným přečinem proti veřejnému pořádku a odsouzen ke čtyřem měsícům odnětí svobody v I.NVS. Tohoto přečinu se měl dopustit rozšiřováním letádků, vyzývajících k manifestacím, na nichž by se diskutovalo o odchodu současného vedení KSČ a o založení strany "zelených". Odvolací soud zrušil pouze výrok o propadnutí věci, o nichž se bude rozhodovat v samostatném řízení. Jinak rozsudek potvrdil. Věznění S.Popelky by mělo skončit 24.7.1989. (K jeho případu, včetně předchozích perzekucí, viz naše sdělení 779, 794, 795, 799, 817, 822, 853, 862, 868, 889 a 980.)

V Praze 10.5.1989

*

Sdělení č.1003 (Dušan Skála pravomocně odsouzen)

Senát krajského soudu v Brně za předsednictví JUDr.Jana Vokála projednával dne 27.4.1989 odvolání proti rozsudku okresního soudu ve Vyškově, jímž byl vydavatel samizdatů Dušan Skála odsouzen za přípravu trestného činu pobuřování, které se měl dopustit v souvislosti s s rozmnožováním Informací o Chartě 77. Krajský soud potvrdil výrok o vině, ale protože šlo údajně o čin s menší společenskou nebezpečností, zmírnil výrok o trestu. D.Skálovi nyní pravomocně uložil trest odnětí svobody na jeden rok s podmíněným odkladem na zkušební dobu dvou let. (Viz sdělení č.835, 842, 852, 869, 962, 971 a 990.)

V Praze 10.5.1989

*

Sdělení č. 1004 (Národní výbor zastavil řízení proti Stanislavu Devátému)

Odbor vnitřních věcí Okresního národního výboru v Gottwaldově přezkoumal dne 17.4.1989 odvolání Stanislava Devátého proti uložení pokuty ve výši 500 Kčs pro přestupek podle § 19 zák.č.60/1961 Sb. a toto přestupkové řízení zastavil.

Z odůvodnění vyplývá, že S.Devátý byl rozhodnutím komise ochrany veřejného pořádku MěstNV v Gottwaldově ze dne 21.2.1989 uznán vinným přestupkem proti socialistickému soužití, kterého se měl dopustit tím, že dne 7.3.1988 v budově OS SNB hrabyní výrocky urazil náčelníka oddělení StB mjr.ing.Vlastimila Daňka.

Jak jsme již informovali (sdělení č.734), v březnu loňského roku tehdejší mluvčí Charty 77 Stanislav Devátý byl zadržen v Praze v souvislosti s calendrední katolickou pouťí. Byl od 4. do 6.března zadržován ve věznici v Kuzyni, kde s ním bylo hrubě zacházeno. Po propuštění byl hned před budovou věznice znovu zadržen, eskortován do místa trvalého bydliště v Gottwaldově a tam na okresní správě SNB od půlnoci do tří hodin ráno vyslýchán Vlastimilem Daňkem. Při tomto výslachu ho mjr.Daňka hrubě urážel a vyhrožoval mu likvidací. Druhý den byl S.Devátý obviněn z útoku na veřejného činitele, kterého se měl dopustit tím, že mjr.Daňka hrubě urazil.

Je sice potěšující, že celá věc byla nejprve postoupena národnímu výboru a nyní končí zastavením řízení, nicméně ani okresní národní výbor neuznal odvolání S.Devátého. Neopak výslovně prohlásil, že Stanislav Devátý se přestupku proti socialistickému soužití dopustil. Řízení zastavuje jen proto, že od údajného přestupku uplynula lhůta delší než jeden rok, takže je podle zákona promlčen.

V Praze 10.5.1989

*

Sdělení č.1005 (Postihy Vladimíra Veselského)

V souvislosti s událostmi na Václavském náměstí 15.ledna 1989 byly komisi pro projednávání přestupků při ONV Brno V. dne 4.4.1989 Vladimíru Veselskému, nar.11.1.1966, bytem Brno, Letovická 8, uloženy dvě pokuty po 500 Kčs pro přestupky, kterých se měl dopustit tím, že "neuposlechl výzvy příslušníka VB na nedovoleném shromáždění" v prvním případě na Václavském náměstí a v druhém případě na Staroměstském náměstí v Praze a "neopustil zakázaný prostor". Prvého přestupku se měl dopustit v poledne, načež byl zadržen, po propuštění se odebral na Staroměstské náměstí, kde byl zadržen znovu.

Vladimír Veselský byl poprvé zadržen dne 15.1.1989 na Václavském náměstí již po dvanácté hodině, tedy téměř dvě hodiny před pietním aktem za Jana Palacha, přesto, že příslušníkům VB uvedl jako důvod své přítomnosti hledání noclehu v hotelu. Podruhé byl krátce po propuštění opět zadržen v blízkosti Staroměstského náměstí, kde se prý chtěl zeptat příslušníků VB, zabráňujících vstupu na náměstí, proč tam jsou.

V Praze 10.5.1989

*

Sdělení č.1006 (Hana Marvanová a Tomáš Dvořák pravomočně odsouzeni)

Senát městského soudu v Praze, složený z předsedy JUDr.Miroslava Topinky a přísedících JUDr.Jiřího Krunka a JUDr.Aleny Vlčkové, projednal ve veřejném zasedání dne 3.května 1989 odvolání prokurátora a obžalovaných JUDr.Hany Marvanové a Tomáše Dvořáka, členů NMS, vězněných od října 1988. Obvodní soud pro Prahu 1 je 16.3.1989 uznal vinnými a přípravy pobuřování podle § 7/1 k § 100/1a tr.z., které se měli dopustit tím, že shromáždžovali a sepisovali písemnosti s protisocialistickým charakterem a vysývali k účasti na manifestaci dne 28.10.1988. Oběma byl uložena trest odnětí svobody v trvání 10 měsíců s podmíněným odkladem na 38 měsíců. (Viz sdělení č.768, 793, 797, 807, 827, 828, 837, 838, 893, 957, 961, 973.) Prokurátorka JUDr.Jitka Fuchsová ve své ryze politicky zaměřené řeči tvrdila, že činnost obžalovaných směřovala k oslabení akceschopnosti ozbrojených složek a k vytváření prostoru pro akce protispolečenských živlů, které chtějí destabilizovat naši společnost. Navrhla vyšší tresty bez bližší specifikace. Městský soud změnil rozsudek obvodního soudu tak, že do výroku o vině zahrnul i jednání obžalovaných 21.srpna 1988 na Václavském náměstí, a to jako součást přípravy k pobuřování podle § 7/1 k § 100/1a tr.z. Ve výroku a trestu potvrdil rozhodnutí obvodního soudu. Oba odsouzení byli po skončení veřejného zasedání propuštěni na svobodu.

Při odvolacím řízení byla porušena zásada veřejnosti. I když bylo v soudní místnosti mnoho volných míst, mohli se jednání zúčastnit kromě příbuzných pouze dva přátelé odsouzených - Ruth Šormová jako důvěrnice a Václav Malý ze Čs.kelainský výbor a VONS. V chodbě soudní budovy bylo asi sto přátel a také zástupce kanadského velvyslanectví.

Hana Marvanová a Tomáš Dvořák strávili ve vězení nespravedlivě více než 6 měsíců.
V Praze 11.5.1989

Sdělení č. 1007 (Policejní represe na 1.máje)

Letošních prvomájových oslav se na některých místech republiky zúčastnili i občané, kteří se rozhodli vyjádřit při této příležitosti kritické postoje. Většinou proti nim zasáhli příslušníci SNB, nejrozsáhlejší represe postihla účastníky v Praze. Četné skupiny aktivistů nezávislých iniciativ a dalších občanů se pokoušely na Václavském náměstí rozvinout transparenty s hesly, požadujícími zejména svobodu politickým vězňům, respektování lidských práv a demokratizaci společnosti. Neuniformovaná a později i uniformovaná policie v průvodu vyhledávala hloučky, nesoucí nebo vyvolávající kritická hesla, obklíčovala je a postupně zadržovala. Zásahu neunikli ani občané, nesoucí heslo "Dokument vídeňské schůzky KDSB" nebo portrét M.Gorbačova. Zadržaní byli potom odváženi na jednotlivá oddělení Veřejné bezpečnosti. Na policejní stanice tak bylo předvedeno nejméně 107 osob, včetně několika aktivistů, kteří byli zadrženi již předtím, než mohli přijít na Václavské náměstí. Mezi zadržеныmi na Václavském náměstí bylo i pět cizinců; dopisovatel BBC Misha Glenny, dva Finové a dva západní Němci.

Přínejmenším ve čtyřech případech zneužila Státní bezpečnost ustanovení podle § 23 zákona o SNB; Jan Dobrovský z redakce Lidových novin, bývalý mluvčí Charty 77 Bohumír Janát, pro něhož si StB přijela na chalupu, a mluvčí Klubu právní podpory Lubor Kohout byli ve dnech 29.4.-1.5. 48 hodin vězněni v celách předběžného zadržení v Konviktské ulici, signatář Charty 77 a aktivista NMS Jiří Pavlíček byl 19 hodin zajištěn v Mělnice. Luboru Kohoutovi bylo zajištění prodlouženo o dalších 24 hodin. Pokud je nám známo, byli 1.5. propuštěni všichni občané, až na pět výjimek: Petr Placák byl propuštěn teprve 2.5., o případech Jana Mary, Vladimíra Trlidy a Tomáše Tvarocha, kteří byli propuštěni z Ruzyně až 6.5., a o případu Stanislava Devátého, který zřejmě jako jediný zůstává ve vazbě, pojednává samostatné sdělení.

Bezpečnost, zvláště neuniformovaná, se při nezákonných zásazích chovala často brutálně. Zbila dopisovatele BBC Mishu Glennyho, zabavila mu kazetu se zvukovým záznamem - jedním z posledních rozhovorů, které na Václavském náměstí nahrál, byl rozhovor se Stanislavem Devátým - a dokonce mu zničila magnetofon. Bolestivě zranila v obličeji Tomáše Tvarocha, když už odcházel do metra po zhruba hodinové manifestaci v horní části Václavského náměstí. Učini Adrienu Sehnalovi policisté odňali a bez vysvětlení odnesli doklady i s penězi. Brutě se chovali rovněž na policejních stanicích, podrobovali občany nezákonným osobním prohlídkám a nutili je dlouhé hodiny stát čelem ke zdi. Příslušníci SNB přitom častovali zadržované nadávkami a výhrůžkami. Represe se dotkla i desítek dalších občanů, které StB varovala už před 1.májem, aby se prvomájového průvodu nezúčastňovali, aby odjeli na venkov a v případě mimopražských aby naopak nejezdili do Prahy. Několik aktivistů bylo 1.máje zadržováno ve svých bytech pod pohrůžkou, že jinak budou zajištěni.

V Brně Státní bezpečnost časně ráno předvedla a preventivně zadržovala několik desítek osob včetně tří malých dětí, předvedených s rodiči.

Čtyři mladí občané z Prahy, Miroslav Špadrna, Martin Bláha, ing.Jan Bayer a Jindřich Šimon, podali dne 2.5.1989 trestní oznámení na příslušníky StB, kteří se vydávali za rozhořčené občany; přitom omezovali jejich osobní svobodu a dopouštěli se i dalších trestných činů, zvláště vydrátání a zneužívání pravomoci veřejného činitele. V oznámení se podrobně popisuje surové a zběsilé ráčení těchto civilistů při prvomájovém průvodu v Praze, podporované jejich kolegy v uniformě.

Prvomájové represe, o nichž jsme schopni podat jen neúplnou informaci, jsou mnohonásobným a zjevným výsměchem ústavně zaručené svobodě manifestací a politických průvodů. Brutální reakce mocenských orgánů na akce nezávislých občanů, vystupujících s demokratickými hesly, je navíc urážkou tradic těchto svátků a dokladem lživosti oficiální propagandy.

V Praze 10.5.1989

Sdělení č. 1008 (Stanislav Devátý znovu ve vazbě)

Při prvomájovém průvodu v Praze byli zadrženi i čtyři aktivisté nezávislých iniciativ, jimž bylo vysloveno podezření z přečinu proti veřejnému pořádku podle § 6 písm.a) zákona o přečinech a na něž obvodní prokurátor pro Prahu 1 podal dne 5.5.1989 obvodnímu soudu v Praze 1 návrh na potrestání. Jsou to:

Stanislav Devátý, nar.8.6.1952, technik, bytem Revoluční 1285, byt 312, Gottwaldov; Jan Maxa, 25 let, pracovník Výzkumného ústavu matematických strojů, bytem Wolkerova 1, Praha 6;

Vladimír Trlída, nar.7.6.1962, dělník, Družstevní 4509, Gottwaldov, aktivista SPUSA a signatář Charty 77;

Tomáš Tvaroch, nar.5.12.1963, aktivista NMS, bytem Dobrovodská 82, České Budějovice 6, klavírista.

Všem čtyřem hrozí trest odnětí svobody do 6 měsíců nebo 20 000 Kčs pokuty. Jan Maxa, Vladimír Trlída a Tomáš Tvaroch byli dne 6.5.1989 obvodním soudem pro Prahu 1 propuštěni na svobodu, zatímco na Stanislava Devátého uložil soud téhož dne vazbu. Důvody vazby jsou údajně obavy, aby se obviněný nevyhýbal trestnímu stíhání (§ 67 písm.a) tr.ř.) a aby v trestné činnosti nepokračoval (§ 67 písm.c) tr.ř.). Soud prý přihlídl i k tomu, že Stanislav Devátý byl z vazby teprve nedávno propuštěn, přičemž trestní stíhání proti němu pro tr.čin pobuřování nebylo dosud skončeno. Nelze vyloučit, že Stanislav Devátý bude v nejbližší době souzen pro přečin, a náhož je obviněn, zatímco soudní řízení pro tr.čin pobuřování může proběhnout později. Od svého zadržení dne 1.5.1989 drží Stanislav Devátý opět hladovku, stejně jako po dobu předchozí vazby, od 16.3. do 14.4.1989. Mazi oběma hladovkami uplynula krátká doba, lze se proto obávat, že se zdravotní stav S.Devátého bude rychle zhoršovat. Opětné uvěznění S.Devátého je zřejmě dílem těch složek represivních orgánů, které nelibě nesly jeho propuštění na svobodu. Vzhledem k absurdnímu obvinění - účast na prvomájové manifestaci - lze mít za to, že tyto orgány ukládají o jeho život.

Podezření ze stejného přečinu vyslovily dne 10.5.1989 orgány VB i mluvčímu Charty 77 Tomáši Hradilkovi; měl se ho dopustit rovněž účastí na prvomájové manifestaci v Praze. Dne 11.5.1989 vyslovily stejné podezření i Janu Urbanovi, který byl po dobu prvomájové manifestace strážěn ve svém bytě příslušníky StB.

V Praze 11.5.1989

*

Sdělení č. 1009 (Renata Pánová stíhána za prvomájovou manifestaci)

Vyšetřovatel OS VB v Táboře zahájil dne 1.5.1989 trestní stíhání proti Renatě Pánové, narozené 3.3.1971, prodavačce, bytem Politických vězňů 1632, Tábor, aktivistce Demokratické iniciativy. Současně ji obvinil z tr.činu schvalování trestného činu podle ustanovení § 165/1 trestního zákona.

Předmětem obvinění je aktivní účast Renaty Pánové na prvomájové manifestaci v Táboře. Před čestnou tribunou rozvinula rukou psaný transparent s textem "Dialog - ne obušky a celý věznic" se jmény V.Havla, J.Ferrové, I.Jirouse, I.Dvořáka a H.Marvanové. Vyšetřovatel nadporučík Pulec v obvinění mimo jiné uvádí: (Renata Pánová) "nesouhlasí s tím, že jsou tito v současné době odsouzeni za přečiny a trestné činy, schvaluje veřejně jejich trestnou činnost a vychvaluje jejich pachatele, což dala veřejně najevo při dnešní prvomájové manifestaci".

Téhož dne nařídil okresní prokurátor v Táboře domovní prohlídku v bytě rodičů Renaty Pánové a prohlídku na jejím pracovišti v prodejně potravin. Při prohlídce v bytě jejich rodičů byly zabaveny jednotlivé tiskoviny nezávislých iniciativ, osobní korespondence a pomůcky užitá při zhotovení transparentu.

Renata Pánová je stíhána na svobodě a hrozí jí trest odnětí svobody až do jednoho roku.

V Praze 11.5.1989

*

Sdělení č. 1010 (Počtyby za 1.máj v Trutnově)

V průběhu prvomájového průvodu v Trutnově rozvinuli Josef Čížek a Radek Langhammer transparent a napsali "Počperujte čs.nezávislé iniciativy". Asi po čtvrt hodině je

Jeden z organizátorů vyzval, aby transparent svinuli. Dříve, než tak stačili učinit, pokusil se jim transparent násilím odebrat předseda MěNV v Trutnově Šmejz, který proto sešel z tribuny. Po tomto incidentu Josef Čížek a Radek Langhammer transparent svinuli a vzápětí byli legitimováni příslušníkem VB.

Po návratu domů je vyhledala hlídka VB, která je požádala o vydání transparentu. Po vyhovění tomuto požadavku byli aktivisté předáni orgánům StB k podání vysvětlení. Při této příležitosti jim bylo sděleno, že věc bude předána prokurátorovi. Josef Čížek a Radek Langhammer byli propuštěni. Druhého dne jim npor.VB Karel Tylš sdělil, že jsou podezřelí z přečinu proti veřejnému pořádku podle § 6 a) zákona o přečinech. Bude jim tedy trest odnětí svobody do šesti měsíců nebo peněžitý trest do výše 20 000 Kčs.

Josef Čížek, nar.26.3.1945, dělník, bytem Lnářská 602, Trutnov, je signatářem Charty 77 a aktivním katolíkem.

Radek Langhammer, nar.26.6.1965, dřevorubec, bytem Blanická ul., Trutnov, je rovněž signatářem Charty 77.

V Praze 11.5.1989

*

Sdělení č. 1011 (Věc Víta Poláka znovu postoupena národnímu výboru)

Jak jsme již informovali (viz sdělení č.949 - při této příležitosti opravujeme nesprávný údaj: věc na základě znomení městského soudu projednával obvodní soud pro Prahu 7, nikoli pro Prahu 1), rozhodla samosoudkyně obvodního soudu JUDr.Ladislava Kučírková v hlavním líčení dne 22.2.1989 v trestní věci mladistvého Víta Poláka, šalovského pro účasti na manifestaci 19.1.1989 za přečin proti veřejnému pořádku (podle § 6 a) zákona o přečinech) o postoupení věci národnímu výboru. Městský soud v Praze vyhověl v neveřejném zasedání dne 13.3.1989 stížnosti prokurátora a vrátil věc obvodnímu soudu pro Prahu 7 k došetření.

V novém hlavním líčení, konaném dne 17.3.1989, samosoudkyně JUDr.Ladislava Kučírková po doplnění dokazování opětovně rozhodla, že se věc V.Poláka postupuje ONV k projednání v přestupkovém řízení. Není nám známo, zda toto usnesení obvodního soudu nabylo právní moci.

V Praze 11.5.1989

*

Sdělení č. 1012 (Jaromír Černý pokutován pro přestupek)

Jaromír Černý, nar.20.9.1953, bytem Ždár nad Sázavou, Dolní 39/15, byl původně stíhán pro přečin proti veřejnému pořádku (§ 6 a) zákona o přečinech), kterého se měl dopustit účastí na nepovolené manifestaci dne 28.října 1988 v Praze. Samosoudce obvodního soudu pro Prahu 1 JUDr.Jan Bělohradský však 30.11.1988 věc postoupil k projednání národnímu výboru v přestupkovém řízení. Komise pro projednávání přestupků městského národního výboru ve Žďáře nad Sázavou rozhodla dne 7.3.1989, že Jaromír Černý se přítomností na Václavském náměstí dopustil přestupku a uložila mu pokutu 400 Kčs. J.Černý rozhodnutí přijal a pokutu zaplatil. Kecítlí se vinen, ale další pokračování v řízení je pro něj časově i finančně příliš náročné.

V Praze 11.5.1989

*

Sdělení č. 1013 (Případ manželů Kotriscových)

Ing.Mária Kotriscová-Foltínová, nar.20.6.1953, bytem Pražská 39, Bratislava, byla v září 1986 pravomocně odsuzena k 10 měsícům odnětí svobody a podmíněčným odkladem na dva roky za spáchání tr.činů pobuřování podle § 190/1a tr.z. a poškozování zájmů republiky v cizině podle § 112 tr.z., jichž se měla dopustit tím, že korigovala slovenský překlad knihy o atentátu na papeže v r.1981 a zaslala ho do ciziny. Trestní stíhání proti ní bylo zahájeno 5.11.1985 (viz sdělení č.525, 593, 592). Dne 25.11.1985 uzavřela manželství s jugoslávským občanem Viktorem Kotriscem, bytem Jurjevac 11, Gorjani, Chorvatsko, který byl krátce před sňatkem vyšetřován bratislavskou StB na činnost své snoubenky. Při výsledku popřel jakoukoli účast na překladu a jeho zaslání do ciziny. Studoval na filozofické fakultě v Novém Sadě a jezdil podle možnosti za manželkou do Bratislavy. V lednu 1988 mu však jugoslávská Státní bezpečnost odebrala cestovní pas a odůvodnila, že je podezřelý ze špiónáže proti

Jugoslávii ve prospěch ČSSR. Podezření bylo zdůvodněno údajným nízkým trestem Marie Kotrisové, o jejímž případě byla jugoslávská Bezpečnost velmi dobře informována. Viktor Kotrin žádal o povolení k trvalému pobytu v Československu, což bylo čs.orgány zamítnuto. V únoru 1989 byl Marii Kotrisové vrácen cestovní pas. Odcestovala se synem Jozefem, nar.28.10.1986, do Jugoslávie za manželem. Dne 28.března 1989 ji vyslychala v Bjakově (Chorvatsko) jugoslávská Státní bezpečnost, která ji nařkla ze spolupráce s čs.Státní bezpečností. Dne 14.dubna byla opět předvolána a bylo jí oznámeno, že musí do 48 hodin opustit Jugoslávii.

Manželé Kotrisovi jsou nuceni žít odděleně bez možnosti vzájemných návštěv. Postup jugoslávských i čs.úřadů je v jejich případě v příkrém rozporu s ustanoveními Závěrečného dokumentu vídeňské následné schůzky KBSE, který se stal součástí právního řádu obou států.

V Praze 11.5.1989

*

Sdělení č.1014 (Jan Šubrt ve vězení za odmítnutí vojenské služby)

Jan Šubrt, nar.3.8.1968, bytem Horní Sytová 20, 312 41 Vichová nad Jizerou, okres Semily, zanechal v srpnu 1988 studia na elektrické fakultě ČVUT v Praze. V září 1988 v rámci náboru OKR začal pracovat jako horník na dole President Gottwald v Havířově, čímž chtěl využít možnosti pracovat deset let v dolech místo dvouleté základní vojenské služby. Okresní vojenská správa v Semilech však v jeho případě tuto možnost neuznala a poslal mu povolávací rozkaz k nastoupení základní vojenské služby v Prašově. Dne 4.10.1988 se J.Šubrt k vojenskému útvaru dostavil a oznámil, že pro své náboženské přesvědčení službu nenastoupí. Zástupci útvaru ho poslali zpět na vojenskou správu. Tam mu sdělili, aby se vrátil do zaměstnání s tím, že jeho případ bude předán vojenskému prokurátorovi. Dne 29.11.1988 byl předvolán k výslechu na Obvodovou vojenskou prokuraturu v Hradci Králové a na místě vzat do vazby. Dne 5.1.1989 byl odsouzen obvodovým vojenským soudem v Hradci Králové za nenastoupení služby v ozbrojených silách podle § 269 tr.z. k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 16 měsíců. J.Šubrt se proti rozsudku odvolal a v následujících dnech se nervově zhroutil. Lékaři v nemocnici doporučili zdravotní posudek z oboru psychiatrie, což soud zamítl. Dne 2.2.1989 se konalo u vyššího vojenského soudu v Táboře odvolací řízení. Soud zrušil rozsudek první instance a věc vrátil k došetření, aby byl zjištěn zdravotní stav obžalovaného. Po formálním vyšetření byl J.Šubrt uznán schopným výkonu vojenské služby. Dne 29.3.1989 obvodový vojenský soud v Hradci Králové opět odsoudil J.Šubrta k 16 měsícům odnětí svobody v I.NVS. V současné době je ve výkonu trestu v NVŠ Oráčov. Jeho psychický stav není dobrý.

Tento případ opět poukazuje na skutečnost, že by i v Československu měla být uzákoněna náhradní vojenská služba, aby se tak předešlo nespravedlivému postihu těch, jimž svědomí nedovoluje vykonávat vojenskou službu.

V Praze 11.5.1989

*

Sdělení č.1015 (Pavel Kunert a Jiří Masáček ve vazbě)

V únoru 1989 byl založen Klub právní podpory. Dne 24.4.1989 vydal "informaci č.1|89 o zneužití zákona", v níž píše o trestním stíhání a vazbě dvou vojáků z povolání - Pavla Kunerta a Jiřího Masáčka. VONS nedisponuje vlastními informacemi o tomto případě. Proto v příloze uvádíme plný text informace KPP.

V Praze 10.5.1989

Příloha: Informace č.1|89 o zneužití zákona

Klub právní podpory

Dne 19.4.1989 byli zadrženi a následně obviněni z tr.činu vyhýbání se výkonu vojenské služby podle § 280 |1 tr.z. dva příslušníci ČSLA, hudebníci posádkové hudby ve Slaném, vojáci z povolání podpraporečák Pavel Kunert, nar.11.4.1962, bytem Příčná 1304, Ústí nad Orlicí a rotmistr Jiří Masáček, nar.8.5.1968, trvale bytem Pod barvířkou 7, Praha 5 - Smíchov. Zároveň jsou oba jmenovaní obviněni z přečinu proti veřejnému pořádku podle § 6 písm.a) zákona č.150|69 Sb. Trestné činnosti se Pavel Kunert a Jiří Masáček měli dle stanoviska vojenského obvodového prokurátora v

Litoměřicích mjr. Malečka dopustit tím, že se dne 28. října 1988 zúčastnili nepovolených oslav 70. výročí vzniku Československé republiky v Praze na Václavském náměstí, čímž údajně usilovali o zproštění vojenských závazků a o odchod z ČSLA do civilu. Se stejnými úmysly se prý 10.4.1989 zúčastnili veřejného soudního přelíčení s Vlastou Chramostovou a Libuší Šilhánovou v Praze. Posádku prý opouštěli bez povolení velitele, přičemž Pavel Kunert a Jiří Masáček ohlásili opuštění posádky tak, jak to dělali po osm let předtím. Součástí obvinění je také neúčast obou na organizovaných školeních marx-leninské přípravy v měsících listopadu a prosinci 1988. Účelem celého případu je potlačení nekonformních postojů příslušníků ČSLA a zastrašení ostatních od vyjadřování svého přesvědčení na veřejnosti. Do dnešního dne 24.4.1989, to jest šest dní po uvalení vazby, se sestře Pavla Kunerta nepodařilo zjistit, kde se oba obvinění nacházejí. Pavlu Kunertovi a Jiřímu Masáčkovi hrozí trest odnětí svobody od šesti měsíců do pěti let.

Mluvčí Klubu právní podpory Roman Rákosník, Labor Kohout, Alois Nečvěd

V Praze 24.4.1989

*

Sdělení č. 1016 (Východočeskí aktivisté podezřelí z přečinu)

Dne 8.4.1989 se v Pardubicích uskutečnilo setkání nezávislých aktivistů SPUSA a dalších občanských iniciativ z Východočeského kraje. Přítomni byli i návštěvníci z Prahy a Západočeského kraje. Setkání se zúčastnilo 37 lidí, kteří schválili text dopisu generálnímu prokurátorovi, požadující propuštění Stanislava Devátého. Asi po hodinovém jednání, které probíhalo v jedné restauraci, bylo setkání přerušeno zásahem Veřejné bezpečnosti, která po kontrole občanských průkazů převezla 14 účastníků na oddělení VB v Pardubicích. Zadrženi byli Stanislav Pitaš, Ladislav Čerman, Stanislav Penc, Jaromír Čáň, Jan Hrudka, Zdeněk Ingr, Oldřich Bašta, Regina Kobosová, Jarmila Stibicová, František Postupa, Lumír Sokol, Pavel Jablonský, Petr Dvorný a Břetislav Raška. Po několika hodinách byli všichni propuštěni. V některých případech byly provedeny nezákonné osobní prohlídky. Jarmila Stibicová byla převezena do ženského nápravně výchovného ústavu, kde musela dělat nahá dřepy s rozkročenýma nohama, a to i přes upozornění, že se nedávno podrobila gynekologické operaci.

V době od 28.4. bylo nejméně deseti východočeským aktivistům, a to Oldřichu Baštovi, bytem Staročensko 20 u Pardubic, Petru Dvornému, bytem Mírová 1437, Rychnov nad Kněžnou, Ladislavu Čermanovi, bytem Pospíšilova ul., Česká Skalice, Janu Hrudkovi, bytem Knappova 24, Jaroměř, Zdeňku Ingrovi, bytem Štrossova 175, Pardubice, Pavlu Jablonskému, bytem Janáčkova 1154, Rychnov nad Kněžnou, Stanislavu Pitašovi, bytem A. Zápotockého 235, Česká Skalice, Františku Postupovi, bytem Sladkovského 699/V, Chrudim, Lumíru Sokolovi, bytem Dašická 1261, Pardubice a Jarmile Stibicové, bytem Rokycanova 2583, Pardubice, vysloveno podezření z přečinu proti veřejnému pořádku podle § 6 a) zákona o přečinech, jehož se podle orgánů SNB měli dopustit právě účastí na uvedeném setkání. Všem hrozí trest odnětí svobody 6 měsíců nebo peněžitý trest do 20 000 Kčs. Další podrobnosti tohoto nespravedlivého postihu se zjišťují.

V Praze 11.5.1989

*

Sdělení č. 1017 (Petr Uhl zajištěn na 48 hodin)

Dne 6.5.1989 se dostavili k rekreační chalupě manželů Fajtlových na Pomezních boudách v Krkonoších příslušníci StB a VB. Vyzvali Petra Uhla, který sem přijel s manželkou a čtyřletým synem k několikadennímu rekreačnímu pobytu, aby je následoval do Trutnova k výslechu a zavázali se, že ho poté dovezou zpět na Pomezní boudy. Zaverli ho však do Hradce Králové, odkud byl po výslechu převezen do Prahy, kde byl 48 hodin zajišťován v cele předběžného zadržení v Konviktské ulici. Důvodem jeho zajištění podle § 23 zákona o SNB mělo být jednak podezření, že chtěl narušit státní hranici, eventuálně přejít ilegálně do Polska a podílet se na organizování nezákonného dovozu technických zařízení do Československa, jednak podezření, že se účastnil údajného nedovoleného ozbrojování. Petr Uhl obě podezření popřel, svou cestu do Krkonoš vysvětlil a požadoval předložení konkrétních skutečností, které by zdůvodňovaly neurčitě formulovaná podezření, aby se k nim mohl vyjásnit. Pracovníci StB mu nic konkrétního nepředestřeli a během 36 hodin před jeho propuštěním ho

už nepodrobili žádnému výslechu. Tento zásah StB je dalším zneužitím zákona o SNB a porušením ústavně zaručeného práva na svobodu pohybu a pobytu.

V Praze 11.5.1989

*****

*****

*****

Čs.helsinský výbor Informačnímu fóru KBSE v Londýně

Z dokumentu č.j.73/89 ze 4.5.1989 citujeme:

Stíhání periodických a jiných publikací a jejich dovoz

Nelze pominout, že v ČSSR byli a stále jsou soudně stíháni a vězněni občané za práci na přípravě, vydávání a rozšiřování nezávislých publikací. V současné době lze tyto případy rozdělit do 4 kategorií.

- 1) Lidé ve výkonu trestu či ve vazbě výhradně za publikační činnost (např. František Stárek, Petr Cibulka).
- 2) Občané stíháni za tutéž činnost na svobodě a s treaty uloženými podmíněně. (Např. Dušan Škála, Pavel Dudr, Jaromír Němec, Petr Pospíchal...).
- 3) Občané, kteří jsou, či byli ve vězení za činnost, jež úzce souvisí s činností publikační. (Např. JUDr.Hana Marvanová, Tomáš Dvořák, Jana Petrová... dále pak Ota Veverka, Ivan Jirous, Jiří Tichý, Václav Havel).
- 4) Občané, kteří jsou za totéž soudně stíháni na svobodě, např. Stanislav Devátý, ing. Tomáš Hradílek, Vlasta Chramostová, dr. Libuše Šilhánová a další.

I dovoz publikací podléhá cenzurním omezením. Stává se, že jsou zabavovány celé dodávky určitých čísel cizojazyčných novin, obsahují-li buď rozdílnou informaci, než jakou poskytne čs. oficiální tisk, nebo informaci, která je v Československu zcela zamlčena. Nadto je řada publikací z možností dovozu úplně vyloučena; zejména jde o česky vydávané publikace a knihy v zahraničí.

Přístup k periodickým a jiným publikacím

Již před několika lety vydala Charta 77 dokumenty s poukazem na stovky zakázaných autorů a jejich děl. Jen za léta 1972-1973 šlo v deponitářích knihovny hlavního města Prahy asi o 50 000 svazků, které se staly prohibity. Až začátkem letošního roku 1989 se někteří z autorů a jen některé z děl směla vrátit do regálů knihoven a čítáren. Jde asi o 800 titulů, což je však jen zhruba polovina dříve vyřazených knih [...]

Zcela zamezen je přístup k novinám, časopisům a publikacím z roku 1967, 1968 a části roku 1969, které se zabývaly problémem a problematikou Pražského jara a vpádu vojsk Varšavské smlouvy.

Občan se ve sdělovacích prostředcích nemůže vyjádřit k žádné otázce, politické i nepolitické, pokud by odporovala oficiálnímu názoru. Proto je tak důležitá samizdatová činnost v zemi [...]

Růst obliby i autority samizdatu vedl čs.vládu k novým opatřením, vydaným 13.února 1989. Ustanovení § 6 zákona č.150/69 Sb. o přečinech se mění v tom, že se zvyšuje horní hranice trestu odnětí svobody ze tří na šest měsíců a peněžitá pokuta ze zvyšuje z 5 tisíc na 20 tisíc korun. Tyto sankce se vztahují na každého - citujeme - "kdo vyhotoví, umožní vyhotovit nebo rozšíří tiskovinu, která narušuje zájem socialistického státu na zachování veřejného pořádku". Výklad tohoto pojmu není stanoven, je závislý na interpretaci policie a soudu.

Otázky týkající se tištění a vydávání včetně přístupu k technickým prostředkům

[...] Máme tu na mysli především česká vysílání zahraničních rozhlasových stanic a rovněž zahr. televizního vysílání. Vliv východních i západních televizních stanic především na Prahu bude ale - jak vše nasvědčuje - v příštích letech anulován clonou z budovaného vysílače v Praze na Žižkově. Netají se tím ani oficiální odborný tisk [...]

Občan ani skupina občanů v Československu nemůže být vydavatelem ani distributorem jakéhokoliv tisku. Výjimkou je jen tisk drobných zakázek, jako jsou dopisní papíry, navštívenky, osobní oznámení a v poslední době umělecké černobílé katalogy. Občan prakticky nemůže vlastnit rozmnožovací stroje (kromě stroje psacího) a evidenci podléhá i vybavení knihařské dílny (např.řezačka, šička, lid aj.). Začínají být trpěny počítače s tiskárnami, které však nejsou způsobilé k vyšším nákladům.

Při jejich dovozu (nikterak četném) však musí občan podepsat během proclení závaazek, že nejméně po čtyři roky bude mít tento počítač pouze doma, ve svém bytě jen pro svou potřebu, že jej během této doby neprodá, nezapůjčí ani k němu neumožní přístup další osobě s výjimkou rodinných příslušníků [...]

Jsme nuceni konstatovat, že vzhledem k sílící policejní a soudní represii v posledních šesti měsících se podmínky pro svobodný dialog uvnitř Československa i navenek značně zhoršily. Týká se to jednotlivých občanů, kteří se snaží svobodně vyjadřovat svoje postoje a názory, i nezávislých skupin [...]

Za Československý helsinský výbor
prof.dr.Jiří Hájek - předseda

*****

*****

*****

Prohlášení výboru na obranu Františka Stárka č.2|1989 - k 10.výročí vzniku Vokna Federálnímu shromáždění, předsednictvu vlády ČSSR, ministru spravedlnosti ČSR, ministru vnitra ČSR, Výboru čs.veřejnosti pro lidská práva a humanitární spolupráci, Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných

[...] Časopis Vokno začal vycházet na jaře r.1979 díky iniciativě mladých lidí ze severních Čech, kteří si opravili stodolu v Nové Vísce na Gohutovsku a na jejím pozemku pořádali hudební produkce nekonformních rockových skupin. Vystupovali zde skupiny: DG 307, Bílé světlo, Umělá hmota, Plastic People a další. Z potřeby informovat větší množství zájemců o undergroundovou hudební scénu vyšlo první číslo časopisu, který byl zatím bez názvu. U jeho zrodu stál Miroslav Skalický a Karlem Havelkou a Františkem Stárkem. Teprve druhé číslo vyšlo pod názvem Vokno. Časopisu dal název výhled do světa nekonformní a režimem utajované kultury, naší i zahraniční. Druhé číslo se již nevěnovalo jen hudbě. Rozšířilo se o reportáže z různých neoficiálních výstav výtvarného umění a poskytlo možnost publikace autorům paralelní literatury. V této podobě vyšlo pět čísel. Podstatnými příspěvyvateli byli od počátku Jiří Němec a Ivan Martin Jirous. Redakční práci, iniciativu a hlavně odpovědnost převzal od druhého čísla František Stárek.

V listopadu r.1981 provedla Státní bezpečnost po celé republice rozsáhlé akce, jejichž cílem byla likvidace undergroundové literatury a v prvé řadě časopisu Vokno, jehož šesté číslo bylo při těchto akcích zahaveno. Po četných domovních prohlídkách byli František Stárek, Ivan M.Jirous, Milan Frič a Michal Hýbek zatčeni a obviněni z trestného činu výtržnictví. V Nové Vísce provedla StB důkladnou domovní prohlídku, odůvodněnou podezřením z přechovávání drog. Ivan M.Jirous byl odsouzen k třem a půl roku nepodmíněně ve třetí nápravné skupině, František Stárek ke dvěma a půl roku nepodmíněně ve druhé nápravné výchovné skupině. Po uvěznění Františka Stárka přestalo Vokno vycházet. Nenašel se organizátor, který by mohl ve vydávání časopisu pokračovat.

Po Stárkově návratu z vězení v roce 1984 začalo Vokno vycházet v pestřejší podobě. Od sedmého čísla se časopis stal "časopisem pro druhou i jinou kulturu", jak má uvedeno v podtitulu; jeho kulturní orientace se rozšířila, vznikly nové rubriky. Tuto podobu si časopis zachoval dodnes. Informuje o hudbě, výtvarném umění, literatuře, ekologii, filozofii, filmu, divadle, literární historii ap. Od sedmého čísla se také zvýšil náklad. Z původních přibližně sedmdesáti výtisků prvních pěti čísel na zhruba třiata. Distribuční plán zůstal stejný: rozšířit časopis sejněměrně po celé republice. V roce 1987 začaly vycházet aktuality Vokna - měsíčník Voknoviny. Jejich cílem je informovat čtenáře o koncertech, výstavách, literárních večerech ap. Redakce Vokna pořádala také výstavy obrazů, kreseb, grafik a plastik na Střeleckém ostrově, kde mohl vystavovat kdokoliv. Vznikly též dva tříhodinové Videomagazíny Vokna, obsahující záznamy koncertů undergroundových, punkových a dalších nekonformních skupin, záběry z výstav, ukásky z amatérských filmů, folkové podřavy písničkářů žijících v zahraničí atd. Z knihovnice Vokna jmenujme vydání her Václava Havla - Audience, Protest a Vernisáž, básně Milana Koche - Červená KARkulka, soubor próz undergroundových autorů středních let - Občanský průkaz prosím, filozofické práce Egona Bondyho a teologickou studii Milana Balabána - Bojevníci a trpitelé.

Uvěznění Františka Stárka považujeme za útok proti nezávislé kultuře a undergroundu, přestože oficiální tisk, např.východočeská Pochodeň a orlická Jiskra

již nehodnotí underground jako nebezpečné hnutí pro socialistickou společnost, ale jako hnutí, které je pouze vedoucími ideodiverzními centry v zahraničí zneužíváno k protisocialistické aktivizaci. Tak režim z otevřené nepřátelské pozice vůči undergroundu přešel k postoji pokryteckému. Zavírá přední stoupence undergroundu, ale proti samotnému kulturnímu hnutí nic nemá. Ideální představou současné moci by zřejmě bylo hnutí zbavené svých stěžejních osobností a bez jakékoliv kulturní aktivity. [...]

Zdeněk Bálek, Rudé armády 332, Příbram VI; Martin Fendrych, Dvořeckého 3, Praha 5; Martin Frind, Hůrka 1055, Kralupy nad Vltavou; Mikoláš Chadima, Čechova 24, Praha 7; Bohumír Janát, Bříkova 10, Praha 1; Jiří Kostúr, Blažkov 7, pošta Kaplice; Štěpán Kot, Kamerunská 9, Praha 6; Jan Lopatka, Templová 7, Praha 1; Luděk Marks, Na hutích 11, Praha 6; Vladimír Smrček, Šaldova 32, Praha 8; Miroslav Vodrážka, Templová 1, Praha 1;

*****

*****

*****

Stanislav Devátý versus Slušovice

U okresního soudu v Gottwaldově pokračuje pracovní spor St. Devátého proti JZD AK Slušovice o neplatnost vyloučení z družstva. Rekapitulujeme, že S.D. pracoval v JZD Slušovice jako technik při oživování modulů pro počítače. Když se stal v lednu 1988 jedním z mluvčích Charty 77, kádrové oddělení ve Slušovicích na něho začalo vyvíjet nátlak, aby dobrovolně odešel z družstva. Pohrozilo Devátému, že neodejde-li dobrovolně, vytvoří takové podmínky, že nakonec přece bude muset družstvo opustit. Devátý odmítl vydírání a dobrovolně z družstva nevystoupil. Nato ho Slušovice od 20.1.1988 přeložily na tři měsíce do svého pobočného závodu v Popradu. Šikanózní charakter přeložení byl zřejmý, proto Devátý nastoupit do Popradu odmítl. Slušovice reagovaly nejprve tak, že Devátého přeložily jako krmíče skotu ve Slušovicích a 29.ledna ho vyloučily z družstva. Při vyloučení uvedly dva skutkové důvody: že nenastoupil do Popradu, dále pak, že se dne 27.ledna ráno nezúčastnil školení o bezpečnosti práce pro krmíče dobytka. Za krmíče Devátý nastoupil. V souladu s družstevním právem S.D. napadl u soudu platnost přeložení do Popradu a platnost vyloučení z družstva.

Soud nejdříve projednával platnost přeložení do Popradu a jednání o platnosti vyloučení z družstva přerušil s tím, že s ním bude započato po skončení prvního jednání. Soud vycházel z toho, že výsledek jednání o neplatnost přeložení do Popradu bude moci použít automaticky v jednání o neplatnost vyloučení z družstva, když nerespektování přeložení do Popradu je jedním z důvodů vyloučení z družstva. Jednání o neplatnost přeložení do Popradu probíhalo téměř celý minulý rok a soud v něm provedl jen omezené dokazování. Podle zákona o zemědělských družstvech a podle stanov JZD je možno přeložit člena JZD do jiného místa na tutéž práci, když to vyžaduje nezbytná provozní potřeba družstva. I v rámci omezeného dokazování vyšlo najevo, že v závodě Poprad pracují tři technici při oživování elektronického zařízení, které se tam vyrábělo. Slušovice tvrdily, že S.D. by měl oživovat v Popradu moduly elektrického indikátoru požáru a elektrických dobytčích vah. Shodou okolností však v období února až dubna, kdy měl S.D. v Popradu pracovat, výroba indikátorů požáru právě končila a výroba dobytčích vah se teprve rozbíhala, takže pravděpodobně ani místní technici určení na oživování nebyli plně vytíženi. Navíc dobytčí váhy nejde na odbyt a jejich výroba je nerentabilní. Slušovice tedy neměly žádnou nezbytnou potřebu překládat S.D. do Popradu. I přesto předseda obvodního soudu v Gottwaldově JUDr. Fr. Králík zamítl žalobu a uznal přeložení S.D. za platné. S.D. se odvolal a navrhl další dokazování; mimo jiné i přeložení počítačových sestav o výrobě protipožárních indikátorů a dobytčích vah v období únor až duben 1988. Z těchto sestav by se dalo přesně zjistit, jaká byla potřeba oživování v uvedeném období v závodě Poprad. Krajský soud v Brně v prosinci 1988 sice potvrdil zamítavý rozsudek okr. soudu, ale ze zcela jiných právních důvodů. Zaujal stanovisko, že když Slušovice nechaly S.D. dne 20.1.1988 celý den pracovat na původním pracovišti a od 21.1.1988 ho přeložily jako krmíče dobytka ve Slušovicích, odvolaly tím své původní rozhodnutí o přeložení do Popradu a přeložení se stalo právně neúčinným. Krajský soud potvrdil zamítnutí žaloby Devátého proti Slušovicím z důvodu, že S.D. už nemá právní zájem na určení neplatnosti přeložení do Popradu, neboť toto přeložení nemá žádný právní význam vzhledem k tomu, že ho Slušovice samy fakticky odvolaly. Tento právní názor krajského soudu je podle zákona pro okresní

závazný. Rozhodnutím krajského soudu skončilo jednání o neplatnost přeložení do Popradu a mohlo začít jednání o neplatnost vyloučení z družstva, jehož výsledek by měl být předurčen výsledkem jednání předchozího. Když krajský soud vyslovil, že rozhodnutí o přeložení S.D. do Popradu je právně neúčinné, jeho nerespektování Devátým nemůže být důvodem vyloučení z družstva. Druhý skutkový důvod vyloučení, neúčast na školení o bezpečnosti práce by měl být lehce vyvratitelný, protože S.D. nebyl na školení řádně předvolán, ale hlavně se nedostavil na školení proto, že celou předchozí noc StB držela Devátého na policii a byl propuštěn až 27.1. v 8 hodin ráno. Jestliže chtěl S.D. nasatoupit řádně na odpolední pracovní směnu, musel se alespoň trochu vyspat. I tak mu zůstalo na spánek pouze 5 hodin. První termín tohoto dalšího jednání okresní soud v Gottwaldově nařídil na 21. března 1989. Termín však byl zrušen, protože předseda senátu JUDr. Králík si zlomil ruku a byl práce neschopen. Přestože pracovní neschopnost JUDr. Králíka stále trvá, soud nařídil jeho jménem další termín o měsíc později na 21. duben. Také tento termín soud dva dny před jednáním zrušil s odůvodněním, že JUDr. Králík je práce neschopen. O pracovní neschopnosti JUDr. Králíka však soud musel vědět už při vytyčování termínu.

Zatím tedy S.D. čeká na počátek nového soudního jednání o neplatnost jeho vyloučení z družstva. Mezitím se k němu dostávají zprávy o stále nových intervencích proti němu u okresního soudu v Gottwaldově od vedoucích pracovníků JZD Slušovice a také od OV KSČ. Uvidíme, zda tyto intervence dokážou zvrátit pro S. Devátého příznivý právní názor krajského soudu.

*****

*****

*****

Společnost za veselejší současnost

vyhlašuje dnem 1. máje 1989 "Běh třídou Politických vězňů za propuštění politických vězňů".

Od okamžiku vyhlášení chceme v tomto běhu n e p ř e t r ž í t ě pokračovat až do propuštění všech politických vězňů.

Každý den v 17 hodin vyběhne první běžec. Ve dnech soudních procesů vyběhne první běžec již po skončení líčení.

Běží se od býv. Pečkova paláce (od nápisu "Lidé bděte") dolů směrem do Jindřišské ulice až na konec třídy Politických vězňů.

Běh je třeba za každou cenu dokončit.

Běžet může kdokoli a především zveme bývalé a právě propuštěné politické vězně, aktivisty nezávislých iniciativ a to i zahraničních.

Ti, kdo proběhnou, ať oznámí "průběh" na některou z níže uvedených adres a to korespondenčním lístkem nebo telefonicky. Stačí uvést jméno a den.

Dnes běžíme my za vás, zítra poběžíte vy za nás.

Liboš Rychvalský, Křížová 48, 150 00 Praha 5

Petr Payne, Mikovcova 5, 120 00 Praha 2, 2358231

Bára Štěpánková, Novákových 41, 180 00 Praha 8, 8218084

V Praze 1.5.1989

Příloha:

Adresář politických vězňů (k 1. květnu 1989)

Posílejte uvězněným pohlednice a telegramy, informujte je o tomto běhu.

Václav Havel, nar. 5.10.1936, PS 5, E 1 C, 140 57 Praha 4

Jana Petrová, nar. 16.9.1966, NVJ Všehrady, 430 01 Chomutov 1

Otakar Veverka, nar. 27.8.1956, PS 1, NO, 273 07 Vinařice u Kladna

I.M. Jirous, nar. 23.9.1944 *|

Petr Cibulka, nar. 27.10.1950, PÚ 01, schr. 37, 601 29 Brno

Slávek Popelka, nar. 4.2.1956 *|

František Stárek, nar. 1.12.1952, PS 62, 500 61 Hradec Králové

Tomáš Dvořák, nar. 3.7.1965 **|

JUDr. Hana Marvanová, nar. 26.11.1962 **|

Antonín Fernický, nar. 23.7.1950, PS 1| 13, 507 11 Valdice

Ondřej Hoch, nar. 6.12.1948, PS 1| 7, 507 11 Valdice

Josef Růmer, nar. 7.10.1955, PS 1|21, 507 11 Valdice
František Veis, nar. 5.2.1932, ***|
Ing. Petr Hauptman, nar. 7.5.1946, PS 10, 463 13 Liberec

*| místo věznění zatím neznámo

**| dne 3.5.1989 propuštění

***| dne 28.4. propuštěn

Pozn. red.: Připojujeme adresy dalších politických vězňů. Připomínáme, že obviněným ve vazbě je vydávána v zásadě veškerá korespondence (i noviny, časopisy apod.), zatímco odsouzeným ve výkonu trestu se pošta doručuje selektivně.

Viktor Dederá, nar. 10.3.1963, (NVJ Minkovice), PS 10, 463 13 Liberec

Stanislav Davátý, nar. 8.6.1952, PÚ 614, PS 09, 161 02 Praha 6

Jan Šubrt, nar. 3.8.1968, 270 32 NVJ Oráčov

Není nám známo, v které věznici jsou ve vazbě Pavel Kunert a Jiří Masáček.

Jiří Tichý trest dosud nenastoupil.

Trest Jiřího Wolfa skončí 17.5.1989, Jiřího Fajmona 24.5.1989 a Miroslava Šrámka
týž den.

*****

*****

*****

V samizdatu nově vyšlo ...

Historická studie č. 24, Praha 1989, 200 stran

Řídí Jaroslav Mezník, Milan Otáhal a Jan Křen s redakčním kruhem.

Časopis obsahuje tyto rubriky: Studie; diskuse; recenze - zprávy - glosy; Medailony.

Humanae vitae - Okružní list svatého Otce Pavla VI. "O správném řádu sdělování
lidského života" (Řím 25.7.1968)

Vydala knihovna křesťanských obzorů jako sv. 7, 28 str.

Křesťanské obzory č. 9, roč. II., 1.5.1989, 32 str.

Obsahují Pastýřský list o sv. birmování, F. Záleský: Moje svědectví o vzniku SKL,
A. Navrátil: O farních radách a dalších iniciativách v církvi; Příloha Křesťanská
solidarita obsahuje mj. výňatek ze Závěrečného dokumentu vídeňské následné schůzky
KBSE, překlad článku Roje Medvědova Naše obžaloba Stalina (vyšlo v listě Moskovskije
novosti č. 48), ve kterém se autor pokusil o přibližný součet obětí stalinových
reprezí.

Dialog 89, č. 2, 19 str.

Vydává Obroda klub za socialistickou přestavbu.

Obsahuje mj.: Stanovisko k posledním politickým procesům; článek A. Dubčeka "Sučasná
přestavba potřebuje pravdu"; článek o Evženu Ploekovi z Jihlavy, který se upálil
4.4.1969; Erika Kadlecová: "Letošní výročí a svoboda svědomí"; Jan Dos: "Co po
manifestu?" (k manifestu HOS).

*****

*****

*****

Krátké zprávy

DI o cestovních pasech

O navrácení cestovních dokladů, které byly odňaty pěti aktivistům Demokratické
iniciativy v roce 1988, žádá DI dopisem ze 17.4.1989 ministra vnitra ČSSR Františka
Kincle.

Spor o Inzerát v MF

Obvodní soud pro Prahu 1 (samosoudkyně JUDr. Milada Uřídilová) zamítl dne
19.4. žalobu Martina Bláhy, 20letého vychovatele z Prahy, zastoupeného Miroslavem
Špadrnou, 21letým dělníkem z Prahy na Mladou frontu. Žalobce se domáhal, aby Mladá
fronta byla uznána povinnou zveřejnit inzerát, jímž Martin Bláha hledal svědky
událostí z 16. ledna 1989, kdy byl na Václavském náměstí zadržen a spolu s asi 20
lidmi odvezen oca 60 km za Prahu, kde byli zadrženi jednotlivě vysazováni v noci
na silnici. I když soudkyně nezochybnila průběh těchto událostí, jak je líčen

Martínem Bláhou v inzerátu, který mu Mladá fronta odmítla vytisknout, popřela společenskou odůvodněnost Bláhoва požadavku na poskytnutí této služby. Právní zdůvodnění jejího výroku je zcela zmatené. Žaloba je postavena na zákonné povinnosti organizací poskytovat podle provozních možností služby, které náležejí k úkolům organizace. Martin Bláha se proti rozsudku odvolal. Na protiprávní jednání příslušníků VB z 16.1. podal obvodnímu prokurátorovi pro Prahu I trestní oznámení, v němž uvádí jména a adresy čtyř svědků, kteří byli postiženi stejně jako on. Pro informaci celého případu zveřejňujeme inzerát v plném znění:

"Hledám svědky: Dne 16.1.1989 v 18.30 hod. jsem byl zadržen příslušníky SNB na Václavském náměstí v Praze I v prostoru před kinem Hvězda, kde jsem měl osobní schůzku. Byl jsem odveden do přistaveného autobusu před OD Družba, kde mi byl odebrán občanský průkaz. Společně s asi 20 dalšími lidmi jsem byl ještě ten večer odvezen cca 60 km za Prahu a v okrese Poděbrady bez vysvětlení vysazen z autobusu ven do tmy při okraji silnice. Protože takto jednotlivě byla vysazena z autobusu většina ostatních osob, prosím je, aby se přihlásily a poskytly mi svědectví k trestnímu oznámení na městské prokuratuře v Praze, 121 45 Praha 2, Lidových milicí 13. Zn.: Martin B., Praha 5."

Represe proti biskupu Korcovi

Neúspěšný pokus o "operaci železo" - tj. nezákonné a tajné vniknutí do bytu - provedli pracovníci StB v Bratislavě dne 30.dubna. Předmětem jejich zájmu byl byt katolického biskupa bez státního souhlasu Jána Chrystoma Korce, Vetrčelce, kteří se zmocnili klíčů od bytu 1stí, vyrušil host, který byl v bytě a o němž neměla StB tušení. Pachatelé pak rychle z místa činu uprchli, když host volal na pomoc proti zlodějům. Odnášeli přitom těžké zavazadlo, takže vzniká podezření, že chtěli biskupovi Korcovi vpašovat do bytu kompromitující materiál. Po dobu jejich "operace" byl biskup Korec i jeho bytný na tzv.výslechu. Počinání bratislavské StB je výsměchem právu.

První máj v Mělníce

Připojit se k prvomájovému průvodu s třemi ekologickými hesly se podařilo skupině občanů v Mělníce. Jedno z hesel: "Z chemičky jde strach, chrčí shoubný prach". Státní bezpečnost nepomohla ani tzv.prevence: na 19 hodin zajistila signatáře CHarty 77 Jiřího Pavlíčka, další byli vyslýcháni až 3.5. Výslech signatáře CHarty 77 Heřmana Chromého byl odůvodněn tím, že prý je třeba vyloučit podezření, že se měl účastnit na údajných anonymních telefonátech, zaměřených ke dnům 1. a 9.května, v nichž se prý vyhrožovalo poškozením zdrojů pitné vody. StB se stále snaží kriminalizovat nezávislé hnutí, přičemž se její příslušníci ve službě dopouštějí zcela hězně závažných trestných činů. V Mělníce byli vyslýcháni i bratři Libor a Jiří Otáhalovi.

Rakouské odbory k Československu

Konference pro hospodářskou spolupráci v Evropě, kterou pořádali rakouští odboráři svazu kováků, horníků a energetiků, přijala dne 28.4. tři rezoluce, týkající se Československa, Maďarska a Polska. V rezoluci k Československu se požaduje propuštění politických vězňů, dodržování dohod MOP (Ženeva), větší svoboda církvi, sdružovací svoboda pro politické strany, spolky a odborové organizace; konference uvítala záměry DI usilovat o odborový pluralismus a samosprávu.

Ohlasy na Dubčekovo interview

Na Dubčekovo interview v maďarské televizi se vyskytly i jiné než odmítavé ohlasy, předkládané oficiálními sdělovacími prostředky. Jedním z nich je stanovisko Ladislava Hraška, Karola Nagye a Kataríny Sekerkové, tři bratislavských občanů, kteří v dopise velvyslanectví NLR vyjadřují radost nad informováním maď.sdělovacích prostředků; tvrdí, že negativní ohlasy publikované v bratislavské Pravdě jsou v hlubokém rozporu se skutečnými postoji našich maďarských spoluobčanů.

Nezávislí ekologové proti vodnímu dílu na Dunaji

Aktivisté občanské ekologické iniciativy Pavel Křivka a Petr Kozánek vyzývají v otevřeném dopise k dalším aktivitám, které by mohly zvrátit plánovanou dostavbu soustavy vodních děl na Dunaji. Informují o nejnovějším vývoji v této věci v Maďarsku a doporučují zájemcům o tuto problematiku, aby se obraceli na předsedy vlád obou zemí. Kontaktní adresy této iniciativy jsou: Ing.Petr Křivka, Češkova 1488,

530 02 Pardubice, ing. Petr Kozánek, Palackého 196, 697 01 Kyjov a Lenka Hrachová, Křípská 13, 130 00 Praha 3. - Občanská ekologická iniciativa rozšiřuje rovněž text petice Zachraňte lesy - zachraňte zemi, kterou vydala skupina The Ecologist z V. Británie proti zastavení katastrofického ničení tropických lesů.

Protifašistická demonstrace v Plzni

Tři nezávislí aktivisté z Plzně ohlásili pořádání protifašistické demonstrace dne 6.5. v 17 hodin na nám. Míru v Plzni. Dne 5.5. byli oznamovatelé pozváni na MěNV v Plzni, kde jim bylo sděleno, že se shromáždění zakazuje, protože oznamovatelé nejsou schopni zajistit pořádkovou, požární a lékařskou službu. Dalšího dne ráno bylo preventivně zadrženo osm lidí, mezi nimi i všichni tři oznamovatelé. Kolem 17. hodiny se na nám. Míru sešlo asi 300 lidí. Náměstí bylo obsazeno početnými oddíly uniformovaných i neuniformovaných příslušníků policie, kteří pomocí amplionů vyzývali přítomné k rozehodu, a to česky, německy a anglicky. Vyhrožovali také pokutou 10 000 Kčs. Policisté účastníky filmovali. Účastníci shromáždění postupně výzev k rozehodu uposlechli, trvalo však hodinu a půl, než náměstí opustila poslední skupina manifestujících. Není známo, že by policie proti někomu užila násilí. Původně měl být na manifestaci přednesen projev k osvobození Plzně americkou armádou. Přečten však nebyl, protože organizátoři byli zajištěni. Všech osm zajištěných bylo téhož dne propuštěno.

Vzpomínková slavnost na Bradle

Několik nezávislých slovenských aktivistů, signatářů manifestu HOS, svolalo vzpomínkovou slavnost k uctění památky Milana Rastislava Štefánika, od jehož smrti uplynulo v téčte dnech 70 let, na den 7.5. k jeho mohyle na Bradle v okrese Senica. Režimní oslavy, které se měly - poprvé po dvaceti letech - konat dne 3.5. byly na poslední chvíli přeloženy právě na dobu nezávislých oslav. Kolem poledne 7.5. se pod mohylou na Bradle sešlo kolem 6000 lidí. Po vystoupení písňového souboru přečetl okresní funkcionář oficiální projev, vyhýbající se jakémukoliv hodnocení Štefánikovy osobnosti. Tím skončily režimní oslavy. Někteří lidé se postupně rozešli. Na místě však zůstalo více než 1000 lidí. Skupina mladých lidí z Bratislavy rozvinula na schodišti k mohyle slovenskou vlajku. Předseda MěNV ji však asi po 15 minutách odňal a odnesl. Poté na schodiště vystoupil JUDr. Ján Čarnogurský a přečetl pozdrav spisovatelky Hany Ponické, který přijali shromáždění potleskem. Poté přišla i sama Hana Ponická. Účastníci zazpívali československou státní hymnu a některé slovenské národní písně. V dalším vystoupení Ján Čarnogurský navrhl, aby shromáždění požadovalo úplnou rehabilitaci Štefánika, obnovení jeho pomníků, názvů ulic a náměstí s jeho jménem, které byly přejmenovány. Navrhl také znovuoobnovení heraldického znaku Slovenska. Shromáždění pověřilo aklamací spisovatelku Hanu Ponickou, aby příslušnou žádost sepsala a přednesla ji ústavním orgánům. Poté se manifestující v klidu rozešli. Příslušníci StB, kteří byli na vzpomínkovém shromáždění přítomni, nijak nezasahovali, pouze fotografovali přítomné.

Vzpomínka na Jaromíra Šavrdu

Dne 7.5. se v kostele sv. Petra a Pavla v Ostravě-Vítkovicích konala zádušní mše za Jaromíra Šavrdy. Před zahájením mše bylo zadrženo několik nezávislých severomoravských aktivistů: mluvčí Charty 77 Tomáš Hradílek, jeho manželka Jana Hradílková, signatáři Charty 77 Bohumír Kuba, Jaromír Glac a Karel Biňovec. Signatáři Charty 77 Vladimíru Liberdovi policie v odechodu na mši zabránila. Po mši odjelo asi 50 přátel Jaromíra Šavrdy k jeho hrobu na hřbitov v Ostravě-Hrabové. Odpoledne se v bytě Dolores Šavrdové sešlo 43 lidí ke krátké literární vzpomínce na jejího zemřelého manžela. Karel Biňovec, který byl jako i ostatní zadrženi mezitím propuštěn, přečetl úryvky ze Šavrdova díla. Vladimír Liberda pronesl krátkou vzpomínkovou řeč.

Dílo Václava Havla v Polsku

Jak jsme již uvedli, proběhla v Teatru Powszechném ve Varšavě dne 25.2. premiéra dvou jednoaktových her Václava Havla Audience a Protest. Do konce dubna se v tomto divadle konalo celkem 31 repráz, všechny byly vyprodány. Od září má varšavské divadlo Atheneum uvádět další Havlovu hru Largo desolato. Tato hra má rovněž vyjít tiskem, a to v sedmém čísle oficiálního časopisu pro divadlo Dialog. Sedmé číslo časopisu Literatura na Świecie, který je obdobou českého měsíčníku Světová literatura, má vyjít hned několik Havlových textů; divadelní hry Asance, Ztracená možnost

soustředění, jednoaktovka Vernisáž, rozsáhlý úryvek z knižně vydaného rozhovoru s Karlem Kvízžalou Dálkový výslech (asi jedna třetina rozsahu knihy) a článek o životě a díle Václava Havla napsaný v Polsku. Toto číslo má být jako celek věnováno Václavu Havlovi. Teatr Nowy v Lodži má od září uvádět Havlovu hru Pokoušení. Je však pravděpodobné, že se i na jiná polská divadla rozhodnou uvádět Havlovy hry, nebude to však dříve než na podzim.

NMS oznamuje ...

NMS ohlásilo Odboru vnitřních věcí ONV v Praze 7 uspořádání veřejného shromáždění k Mezinárodnímu dni odpěračů vojenské služby z důvodů svědomí, které se má konat v pondělí 15.5. mezi 17. a 18. hodinou na Letenské pláni. Oznámení za NMS podepsali tři aktivisté Pavel Jégl, Petr Payne a Jan Svoboda.

Dne 3.6. pořádá NMS odpoledne věnované dětem. Akce se bude konat ve 14.00 hodin na Dětském ostrově.

Tomáš Hradílek píše Miloši Jakešovi

Tomáš Hradílek odeslal dne 9.5. otevřený dopis gen.tajemníkovi ÚV KSČ M. Jakešovi. Reaguje v něm na události související s letošními prvomájovými oslavami. Upozornil v něm také na osud vězněného Stanislava Devátého.

Represe ve Vrchlabí

Jan Najman z Mladé Boleslavi, signatář Charty 77 a Lenka Strnadová z Prahy se dne 28.4.1989 chtěli ve Vrchlabí zúčastnit zádušní mše za před rokem zemřelého Pavla Wonku. Krátce po vystoupení z autobusu byli zadrženi příslušníky VB a předvedeni na místní oddělení VB. Byli podrobeni výslechu, v kterém byli dotazováni po účelu cesty a bylo jim doporučováno, aby odjeli nejbližším autobusem zpět. Byli podrobeni osobní prohlídce a Lenka Strnadová se musela navíc svléknout před příslušnicí SNB do naha. Po více než hodině byli propuštěni. Lence Strnadové, ač trpí vážnými zdravotními potížemi, nebylo dovoleno odejít na záchod. Jde o bezohlednost nebo o svéráznou formu nátlaku?

Zadržení aktivisté

Příslušníci Státní bezpečnosti zadrželi 6.5.1989 kolem 15 hodiny (asi na dvě hodiny) Richarda Krauseho a Jana Ulricha z Karlových Varů a Jindru Konečného z Horní Blatné, aby jim tak zabránili zúčastnit se vzpomínkového aktu, který měl toho dne proběhnout v Plzni u příležitosti jejího osvobození americkou armádou. Příslušníci StB předložili při té příležitosti R.Krausemu k podpisu varování, že bude-li přistižen při shromažďování podpisů pod petice nezávislých iniciativ, bude proti němu zahájeno trestní stíhání.

Odsouzení učitelé

Učiteléské noviny otiskly v loňském zářijovém čísle 31 z 1.9.1988 článek Jako vejce vejci, který se zabýval pedagogickou činností dvou učitelů, působících na dvou různých odborných učilištích Východočeského kraje. Článek nešetří demagogickými formulkami jako "oba plynali nenávistí k našemu socialistickému zřízení" nebo "hanobili přátelské vztahy našeho a sovětského lidu". Zato však postrádá základní fakta o jejich osobách a argumenty dokládající jejich údajnou trestnou "výchovnou činnost", která, jak cynicky poznamenává autor článku uvedený jen pod značkou ad, "byla po zásluze oceněna". "Oba učitele, jednomu bylo něco přes padesát, druhý již překročil důchodový věk", jak se dále uvádí v článku, "uznal soud vinnými. Prvního z nich pro trestný čin podvracení republiky odsoudil na čtyři roky nepodmíněně, druhému za trestný čin pobuřování vyměřil trest odnětí svobody na jeden rok s podmíněným odkladem v trvání dvou let".

K tomu dodáváme, že se v případě učitele odsouzeného k odnětí svobody v trvání čtyř let jednalo o Romana Seika, učitele SOU v Hradci Králové, strojní obor, který je toho času již druhým rokem na svobodě.

Skandální rozsudek v Trutnově

Rozsudkem okresního soudu v Trutnově (senát ve složení JUDr.Jiří Grulich, Jaroslav Pospíšil a Miroslava Jezdinská) z 26.března 1986 byli odsouzeni Karel Joudal, nar.1949 a Milan Valenta, nar.1941 k 22 měsícům odnětí svobody do I.NVS a 16 měsícům s podmíněným odkladem na tři roky za pokus trestného činu poškozování zájmů republiky v cizině podle § 81 k § 112 tr.z. Trestného činu se měli dopustit tím, že Karel

Joudal od r.1977 a Milan Valenta od roku 1982 odesílali do zahraničí dopisy a pohlednice, ve kterých mj. uváděli nepravdivé nebo hrubě zkreslené informace o poměrech a stavu v ČSSR s úmyslem, že tyto pasáže a jejich dopisy budou zveřejněny v zahraničních vysíláních protisocialistických rozhlasových stanic. K dokončení trestného činu nedošlo, protože žádná rozhlasová stanice informace získané od obžalovaných nepoužila. Joudal odeslal nejméně 20 dopisů a 20-30 pohlednic a Valenta nejméně 20 dopisů a pohlednic. K.Joudalovi bylo uloženo zabránit věci, a to náboženské literatury, např. Nový Zákon, Setkání, Modlitebník-zpěvník, Život v Kristu, a trest propadnutí věci - skříňky s razítky. V odůvodnění rozsudku se píše, že se Karel Joudal po r.1968 počal zajímat o západní styl života, soustředil se na shromažďování materiálů (katalogy, tiskoviny, pohlednice) zdůrazňující výhody života v kapitalistických zemích. V roce 1975 si obžalovaný zakoupil tranzistorové rádio a zaměřil se na poslouchání RSE. V té době získal adresy dalších rozhl.stanic, např. Radia Equador, Monte Carlo a Kanada. Začal s těmito stanicemi korespondovat, zpočátku požadoval zahraniční různé rozhlasové skladby. Od r.1977 začal Karel Joudal zasílat do zahraničních vysílačů dopisy a pohlednice, ve kterých mimo žádostí o zahraniční skladby uváděl také nepravdivé nebo hrubě zkreslené informace o poměrech v ČSSR. Kritizoval také údajnou náboženskou nesvobodu, vychvaloval přednosti života na Západě. Např. "v únoru 1984 do rádia SE napsal dopis, ve kterém uvedl, že byl v minulosti zrušen svátek Hromnic, s čímž nesouhlasil, napadal socialistické zřízení a sdělil informaci, že v ČSSR byl v r.1950 komunisty utýrán páter Josef Toufar. Přitom se také vyjadřoval ke kultu osobnosti". Psal také o tom, že je v ČSSR porušována svoboda listovního tajemství. V roce 1982 se K.Joudal seznámil s Milanem Valentou a zjistil, že má výhrady proti socialistickému zřízení. Orientoval ho také na poslech západních rozhlasových stanic, zejména SE. Valenta začal psát dopisy společně s Joudalem a později odeslal sám 20 dopisů a pohlednic do rádia SE.

Při stanovení druhu trestu bylo přihlédnuto ke společenské nebezpečnosti tr.činu. V odůvodnění se na str.6 píše: "Ta je zvyšována tím, že u obžalovaného Karla Joudala z pouhého hraní písniček v důsledku ideologické diverze cizích západních rozhlasových stanic hrubě napadal socialistický systém naší republiky, znevažoval ústavní práva a svobody našich občanů, úsilí bojovat za mír ve světě, proti spojenectví se SSSR z pozic náboženského fanatika, kterému naše socialistické společenské zřízení umožňuje náboženskou svobodu, ale ne takovým způsobem, jaké představy obžalovaný z rozhlasových vysílačů západních zemí získával. Je zvyšována i tím, že ke stejnému záměru získal i spoluobžalovaného Milana Valentu, poté, co zjistil jeho určitě výhrady k jeho zájmům, jak již bylo uvedeno". Řečeno prostě, ale srozumitelně.

Petice mladoboleslavských občanů

Dne 26.4.1989 zaslala skupina občanů z Mladé Boleslavi petici prezidentu republiky, v které ho žádala, aby využil své pravomoci a udělil milost Václavu Havlovi. K petici se připojili někteří účastníci "Alternativního pochodu po Českém ráji za demilitarizaci společnosti".

Julius Tomin chce do Československa

15.4. byl v Praze před sochou sv.Václava zadržen britský občan Noel Reilly, 43letý hostinský z anglického Swindonu, který je hostitelem českého filozofa Julia Tomina, jenž má v Anglii potíže s uplatněním ve svém oboru - řecké filozofie. Julius Tomin odjel z Československa v r.1981 na pět let v úmyslu vrátit se domů. Po několika měsících byl zbaven čs.občanství. Nyní se domáhá návratu, dne 15.4.skončil 10denní protestní hladovku. Noel Reilly stál 90 sekund na Václavském náměstí s nápisem Vraťte Tominovi občanství - Return Tomin's citizenship, poté byl zadržen, 4 a půl hodiny vyslýchán StB a donucen k odjezdu z Československa. Julius Tomin se obrátil otevřeným dopisem na M.Gorbačova, aby v jeho věci intervenoval. Připomíná mu jeho odpovědnost za situaci, v níž se Julius Tomin nalézá, neboť, jak uvádí v dopise, byl zbaven státního občanství na základě zákona, který byl přijat v důsledku sovětské vojenské intervence v srpnu 1968.

Dialog NMS s SSM a armádou

13.4. se od 15 hodin konala v sále na Slovanském ostrově v Praze panelová diskuse pořádaná ÚV SSM a NMS, k některým otázkám základní vojenské služby. Přítomno bylo

kolem 50 lidí. V poměrně konstruktivní diskusi, již se zúčastnili i zástupci oficiálního Čs.mírového výboru, ČSLA, Ekumenické rady církví, prognostického ústavu ČSAV, Lidových novin, Charty 77 a Východoevropské informační agentury, byly probírány otázky dovolené vojáků základní služby, povolování opuštění posádky, volného času vojáků, sociální otázky a otázky náhradní civilní služby. Zástupce ČSMV dr.Sedlák sdělil, že vedení ČSLA změnilo názor na mnohé diskutované náměry a že je tedy třeba předkládat konstruktivně formulované požadavky. Byla zdůrazňována nutnost diferencovaného přístupu k vojákům základní služby, vzhledem k jejich sociálnímu postavení, vzdálenosti od rodiny a jejich náboženského vyznání. V závěru bylo navrženo, aby se zorganizoval profesionálně relevantní, veřejný sociologický průzkum vojáků zákl.služby a aby se vytvořily užší společné pracovní skupiny ÚV SSM a NMS, jež by se snažily formulovat společné postoje při jednání s vedením ČSLA. Vedoucí oddělení volného času ÚV SSM Ivan Chocholouš nakonec prohlásil, že samotný fakt jednání mezi SSM a NMS neznámá legalizaci NMS.

Předseda redakční rady Lidových novin píše Adamu Michníkovi

Dne 10.5. zaslal Jiří Dienstbier za celý kolektiv Lidových novin dopis šéfredaktorovi nezávislého polského deníku Gazeta Wyborcza A.Michníkovi, v kterém mimo jiné vyjadřuje radost nad přijetím zprávy o vzniku deníku a přeje úspěch v novinách i v předvolební kampani.

Dopis československé redakce VIA Gazetě Wyborczej

Československá redakce Východoevropské informační agentury odeslala dne 11.5. deníku Gazetě Wyborczej dopis tohoto znění: "Drazí přátelé, vznik Gazety Wyborczej, prvního nezávislého deníku v naší části Evropy, chápeme jako významnou historickou událost. Její první číslo završuje mnohaleté úsilí polských nezávislých novinářů a vydavatelů. Může zároveň znamenat příležitost k dalšímu rozvoji našich bohatých přátelských i pracovních styků. Jako novináři československé redakce nezávislé Východoevropské informační agentury Vám srdečně blahopřejeme."

Klatovští občané brání Jana Rampicha

V těchto dnech odeslalo 51 občanů z Klatov a okolí otevřený dopis redakci západočeského deníku Pravda, Informacím o Chartě 77 a redakci místního samizdatového časopisu Stres. Dopis je reakcí na článek deníku Pravda ze dne 6.5. pod názvem Jeden z nich, který napadá nezávislého aktivistu Jana Rampicha, jednoho z oblašťovatelů protifašistické manifestace pořádané v Plzni dne 7.5. Občané žádají redakci deníku, aby Janu Rampichovi umožnila veřejně polemizovat s tvrzeními, obsaženými v článku. Za správnost podpisů ručí Václav Žufan.

Charta Dominika Tataruky

Dne 10.5. v časných ranních hodinách zemřel v nemocnici ve věku 76 let po dlouhé těžké nemoci, signatář Charty 77 Dominik Tataruka. Tento významný slovenský spisovatel je autorem řady románů a vzpomínkových próz. Během posledních dvaceti let nesměl v Československu oficiálně publikovat. Svá díla vydával samizdatem a v exilových nakladatelstvích. Pohřeb Dominika Tataruky se koná v pondělí 15.5. v 11 hodin na Martinském hřbitově v Bratislavě.

Dopisy DI

Demokratická iniciativa a dalších 82 občanů z Čech a Moravy napsali poslancům FS Miroslavu Štěpánovi a Václavu Štáfkovi dopisy ze 17. a 18.dubna 1989. Reagují v nich na vyjádření obou zahraničních výborů FS ČSSR v němž pocítily znepokojení nad zprávami "o násilném potlačení pokojných demonstrací v březnu t.r. ve Washingtonu a New Yorku americkou policií".

Považují jejich dopis za výsmech situaci v Československu, vzhledem k postupu čs.policie proti nevinným československým občanům v Praze v týdnu od 15. do 21.ledna t.r. Za pravost a správnost podpisů 82 občanů ručí Josef Kuhn a Rašek Zeman z Prahy.

Protestní petice za Václava Havla

Jednu z mnoha petic protestujících proti zatčení a nespravedlivému odsouzení Václava Havla, zaslalo 31 občanů ze Severočeského kraje předsedovi vlády ČSSR. V petici ze 26.3.1989 navrhuje, "aby v rámci alespoň dodatečně projevované objektivitě byl průběh celého procesu s V.Havlem vydán tiskem". Závěrem svého dopisu pak žádají spravedlnost pro ostatní politické vězně či pro stíhané občany.

Zachraňme Albertov

Tak zní název rozsáhlejší studie Petra Kužvarta z Prahy, kterou zaslal 6.4.1989 33 státním, společenským institucím a redakci. Upozorňuje v ní na usnesení vlády ČSR č.245 z 17.10.1985, podle něhož se má posílit pražské zdravotnictví rekonstrukcí a dostavbou objektů zhruba v oblasti Karlovo nám. - Albertov. Před hlavním průčelím zemské porodnice v Apolinářské ulici by měl být vystavěn kompaktní monoblok kolosálních rozměrů. Zastavět se má 25,5 hektarů, kubatura budov je 836 000 m³, cena 1,5 miliardy korun.

Petr Kužvart uvádí hned několik vyhlášek NVF, které poukazují na památkový charakter městského centra, v němž se nesmí dokonce ani spontánně shromažďovat a manifestovat. Píše, že i přírodně (památkově chráněná vzrostlá zeleň) cenný prostor výstavbou a provozem barbarsky kolosálního komplexu staveb doslova zalehne [...] Jde o ekologicky velmi exponované území [...] I letný pohled na mapu souborného hodnocení kvality životního prostředí Prahy (Večerní Praha, 24.11.1988) ukáže, že tento prostor patří, pokud jde o životní prostředí, mezi nejhůře postižená místa v Praze.

V samotném závěru studie informuje Petr Kužvart o podpisové akci studenta Martina Klímy proti namýšleným demolicím a stavbě v této lokalitě. Petici, která byla loňského roku zaslána pražskému primátorovi, mělo podepsat asi 600 občanů. Studie končí výzvou k protestům, podpisovým akcím, veřejným besedám, polemikám v tisku.

Středisko MON se polepšilo

V Infochu 1|89 byla zveřejněna zpráva Jiřího Gruntoráda "Něco mezi utajovanou skutečností a pornografií" o tom, jak mu ve středisku MON v Jiřské ulici odmítli okopírovat Všeobecnou deklaraci lidských práv. Napsal nám ing. Tomáš Holenda z Havlíčkova Brodů, že 21.3. při návštěvě Prahy navštívil toto středisko a nechal si Všeobecnou deklaraci lidských práv rozmnožit. Projevil přání napsat do knihy přání a střípnosti pochvalu, protože byl mile překvapen tím, že mu deklaraci rozmnožili - dříve slyšel, že to nedělají. Dostalo se mu vysvětlení, že deklaraci neokopírovali proto, že ji šířili i různé nelegální struktury, ale že před 14 dny si nějaký pán stěžoval a poté byl zákaz kopírování deklarace zrušen. Středisko MON se mu prý bude muset omluvit.

Havlíčková mládež

V listopadu n.r. vznikla v Havlíčkově Brodě iniciativa Havlíčková mládež, hlásící se k myšlenkovému odkazu K.K. Borovského. Vznik této skupiny je reakcí na ryze formální činnost SSM a na nedostatečné možnosti seberealizace mládeže, zvláště v kulturní oblasti. Několik členů HM bylo na jaře tohoto roku voláno k výslechům na VB, státní a stranické orgány se skupinu snaží zdiskreditovat pomlouvávací kampaní v Havlíčkově Brodě.

Havlíčková mládež uspořádala 22.4.1989 v Havlíčkově Brodě fotbalový turnaj, kterého se zúčastnila mužstva z Prahy, Jihlavy, Chrudimi a Chrástu včetně dvou mužstev organizovaných v SSM. Poskončení turnaje 70 účastníků dlouho do noci diskutovalo a četlo jak ze seminářů, tak i ze zajímavých oficiálních tiskovin. Akce proběhla bez zásahu veřejné bezpečnosti.

27.4.1989 zasadili aktivisté Havlíčkovy mládeže v Praze na Vinohradech na soukromém pozemku Lípu svobody za politické vězně a Pavla Wonku. Původní záměr zasadit strom před areálem PKOJP v Praze 7 zamřil zásah uniformovaných i neuniformovaných příslušníků bezpečnosti.

Prvomájových oslav v Havlíčkově Brodě se zúčastnilo i přes dvacet členů této nové nezávislé skupiny. U domu K.K. Borovského stáli po celou dobu průvodu s transparentem "Havlíčková mládež zdraví 1.máj", takže je viděli všichni kdož šli v průvodu. Skupinu filmovali pracovníci StB, nezasáhli však.

Omluva redakce

Redakce Infochu se omlouvá Oldřichu Kleinovi z Mostu za chybnou citaci z jeho dopisu redakci Rudého práva 31.1.1989 publikovanem v Infochu č.3|89 na straně 17, odst.7. Správná citace zní: "Cím se tito lidé pronásledovaní po srpnu 1968 provinili? Tím, že věřili tomu, k čemu se před srpnem hlásili i pozdější tzv. normalizátoři?"

*****

*****

*****